

AR AŠ JAU PASIRUOŠĘS MOKYKLAI ?

Vilniaus Pavilnio progimnazija

Turtingas žodynas, išlavinta ir kultūringa kalba lemia vaiko mokymosi sėkmę, padeda suformuoti geresnius skaitymo ir rašymo įgūdžius.

Naudota literatūra:

- Makauskienė V., Ivoškuvienė R. (2023) *Kalbėjimo, kalbos ir komunikacijos sutrikimai*. Kaunas: Didactica.
- Brazdonytė–Morkevičienė L. (2009). *Kalbos ugdymas*. Kaunas: Šviesa.
- Liutvinienė L. (2021). *Užduotys būsimam pirmokui. Logopedas pataria*. Vilnius: Presvik.

Parengė logopedė
Kristina Gerulaitytė Greičė
2023 m.

Keliaudamas mokyklos link, vaikas turi gebėti:

- tiksliai tarti visus gimtosios kalbos garsus (*galimi R garso netikslumai*), išstarti daugiaskiemenių žodžius (*laikraštis, kupranugaris, sraigtasparnis*);
- girdėti kalbos garsus, išskirti pirmą ir paskutinį žodžio garsą;
- vartoti prielinksnius (*pvz., ant, po, prie, už, prieš, virš, tarp, su, pro*);
- įvardinti daiktų apibendrinamąją sąvoką (*pvz., braškė, žemuogė, avietė yra uogos*) ir atvirkščiai (*pvz., baldai: sofa, stalas, kėdė*);
- išskirti objektų panašumus ir skirtumus (*pvz., katė ir šuo yra gyvūnai, skiriasi tuo, kad katė miaukia, o šuo loja*);
- lyginti daiktus pagal įvairius požymius (*pvz., akmuo sunkus – plunksna lengva*);
- nusakyti priešingybes (*pvz., senas – jaunas, mažas – didelis*);
- vartotirieveiksmius, nusakančius daiktų padėtį ar judėjimo kryptį (*pvz., aukštai – žemai, pirmyn – atgal, kairė – dešinė*);
- kalbėdamas derinti daiktavardį su veiksmažodžiu, būdvardžiu ir skaitvardžiu (*pvz., berniukas bėga, raudonas obuolys, penkios varnos*);
- pagal pavyzdį sudaryti žodžius su priesagomis (*pvz., namas – namelis, plaukus kerpa kirpėjas*);

- paaiškinti kitiems nesudėtingas žaidimo taisykles; trumpai, rišliai papasakoti pagal duotą paveikslėlį ar paveikslėlių seriją;
- gebėti papasakoti apie save (*pvz., vardas, pavardė, amžius, adresas ir pan.*) bei savo artimiausią aplinką;
- domėtis raidėmis ir skaičiais;
- pažinti spausdintines raides ir bandyti jungti jas į skiemenis;
- parašyti savo vardą (*pvz., galbūt pavardę ir amžių skaičiumi*);
- kirpti žirklėmis pagal kontūrą;
- spalvinti neišeidamas už linijos;
- nupiešti žmogaus figūrą su visomis kūno dalimis ir detalėmis.

Patarimai tėvams

- **Lavinkite vaiko foneminę klausą. Mokykite skirti pasirinktą garsą garsų eilėje ir žodžiuose** (*pvz., garsas S. Jūs tariate garsų eilutę: d-s-t-š-s-e, o vaikas suploja išgirdęs garsą S.; tokiu pačiu pavyzdžiu žaiskite ir su žodžiais: saulė, šaka, ūsai ir t.t.;*). **Mokinkite nustatyti pirmą ir paskutinį žodžio garsą** (*pvz., kur yra garsas Š žodyje šaka: žodžio pradžioje–viduryje–gale ir t.t.*).
- **Plėskite vaiko žodyną** (*pvz., skaitykite knygas, reklaminius lankstinukus, aptarkite jų iliustracijas, vartokite sinonimus, antonimus, pasidomėkite, ar supranta visus žodžius, paaiškinkite nesuprastus ir t.t.*).
- **Mokykite pasakoti** (*pvz., užduokite klausimus ir mokykite atsakyti pilnu sakiniu. Dėliokite paveikslėlių serijas, skatinkite pasakoti esamą istoriją. Perkaitykite trumpą istoriją, prašykite atpasakoti, užduokite klausimus - taip lavinsite teksto suvokimą*).
- **Lavinkite smulkiąją motoriką** (*pvz., skatinkite vaiką verti karoliukus, konstruoti, lankstyti iš popieriaus „lėktuvėlius“, dėlioti mozaikas, sagstyti sagas ir prisiminkite pirštukų mankšteles*).